

Иван Попов, изпълнителен директор на Изпълнителна агенция „Програма за образование“:

Ако не планираме добре, всъщност планираме да се провалим

През новия програмен период се предвижда да се използва и нов инструмент, така наречените интегрирани териториални инвестиции

Интервюто взе
Татяна ДИКОВА

Г-н Попов, Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ бе посрещната със съмнения доколко МОН притежава експертен капацитет да я управлява. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ бе посрещната със съмнения доколко МОН притежава експертен капацитет да я управлява. Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ бе посрещната със съмнения доколко МОН притежава експертен капацитет да я управлява.

Като всяко начало, и това бе трудно. В рамките на Главна дирекция „Структурни фондове“ бе създадено междинно звено към ОП „Развитие на човешките ресурси“, но то не обхващаше всички функции на един управляващ орган на оперативна програма.

За това с решение на МС бе създадена Изпълнителна агенция към министъра на образованието и науката, но достатъчно независима, за да изпълнява функциите на управляващ орган. От 2017 г. досега тя изпълнява тези функции, като за този период успяхме да структурираме и стабилизираме един много добър капацитет. Бяха запазени опитните служители от междинното звено.

Затова с решение на МС бе създадена Изпълнителна агенция към министъра на образованието и науката, но достатъчно независима, за да изпълнява функциите на управляващ орган. От 2017 г. досега тя изпълнява тези функции, като за този период успяхме да структурираме и стабилизираме един много добър капацитет. Бяха запазени опитните служители от междинното звено.

В контекста на договора с МОН за изпълнение на проекта „Ученически практики“, моля да уточните доколко е правилно бенефициент да бъде Министерството?

В зависимост от поставените цели логиката е различна. Системата на образование предполага и по-различни подходи. Затова много внимателно преценяваме в кои случаи МОН ще бъде бенефициент. Например, когато трябва да се осигури равен достъп на всички до образование или когато самата операция предполага, че трябва да обхване цялата територия на страната и всички образователни институции – училища и детски градини.

Чували сте за прословутото правило n+3, т.е. ресурсът, заложен за съответната година, е необходимо да бъде сертифициран в рамките на три последователни години след годината на залагане. Основно в това е големият риск от загуба на средства за страната.

До края на тази година ще изпълним това правило, и то за 2022 г.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

Но това не бива да ни отпускат. Остава да бъдат отчетени още 50% от ОПНОИР за оставащите две години, когато свършва старият програмен период.

Същевременно близо 100% е договореният ресурс по Програмата за целия и период на изпълнение. До края на тази година ще публикуваме

и последната процедура за предоставяне на безвъзмездна помощ по тази програма. Това е процедура, насочена към достъпа на уязвими групи до висше образование, с бюджет 7 млн. лв.

Тази година сключихме 17 много важни договора за модернизация на висшите училища за 53 млн. лв. Продължава и проектът „Ученически практики“ с бенефициер Министерството на образованието и науката. Заедно с това поехме и функциите на Управляващ орган на Програма „Образование“ за периода 2021/2027 г. В тази връзка, бе променено името на Изпълнителната агенция от ОПНОИР в Изпълнителна агенция „Програма за образование“.

Наваксахме ли с приоритетна ос 1?

В началото срещнахме много тежки предизвикателства. Днес съм оптимист. Имаме 6 центъра за компетентност, които достигат 80% ниво на изпълнение. Следващата стъпка е успеваемост в трансфера на технологиите.

Центровете за върхови постижения са по-сложни, с повече партньори и сложна структура.

Но напредъкът е факт и в момента не виждаме конкретен риск. Искаме да насърчим центровете в посока изпълнение на индикаторите – новоназначени учени и такива, които работят в обектите. Неизпълнението им може да доведе до финансова корекция на приоритетната ос.

В контекста на договора с МОН за изпълнение на проекта „Ученически практики“, моля да уточните доколко е правилно бенефициент да бъде Министерството?

В зависимост от поставените цели логиката е различна. Системата на образование предполага и по-различни подходи. Затова много внимателно преценяваме в кои случаи МОН ще бъде бенефициент. Например, когато трябва да се осигури равен достъп на всички до образование или когато самата операция предполага, че трябва да обхване цялата територия на страната и всички образователни институции – училища и детски градини.

Чували сте за прословутото правило n+3, т.е. ресурсът, заложен за съответната година, е необходимо да бъде сертифициран в рамките на три последователни години след годината на залагане. Основно в това е големият риск от загуба на средства за страната.

До края на тази година ще изпълним това правило, и то за 2022 г.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

До края на тази година ще изпълним това правило, и то за 2022 г.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

Още отсега мога да кажа, че за следващата година няма абсолютна никаква риск от загуба на средствата.

Така стигнахме до днешния ден – какви са параметрите на Програмата „Образование“?

За разлика от ОПНОИР, Програма „Образование“ е еднофондова, финансира се единствено от Европейския социален фонд.

Мерките за наука ще бъдат изпълнявани по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Но за нас, Управляващ орган на ОПНОИР, остава важният ангажимент и в новия програмен период да подкрепим центровете за компетентност и за върхови постижения, да гарантираме тяхната устойчивост и да помогнем за главния им преход към новото финансиране по новата програма.

За тази цел сформирахме вътрешна работна група за оценка на изпълнението на проектите по приоритетна ос 1 на ОПНОИР. Тя разработи проект за насоки за подготовка на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове на центровете за компетентност и за върхови постижения с хоризонт до 2030 г. Това ще ни помогне да кандидатстваме по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Категорично, продължаваме да ги подкрепяме. На 16 декември предстои среща между Управляващия орган и бенефициентите, за да обсъдим съвместно насоките.

Програма „Образование“ става еднофондова, с финансиране по линия на ЕСФ+. Има ли някакво значение това за изпълнението ѝ?

Това по-скоро ще облекчи изпълнението. Два фонда, различни правила, това безспорно затруднява работата. Сега програмата е само за образование, а европейските средства идват от един фонд. Затова и науката бе отделена в друга програма, с отделен финансиране.

Разделението ще ни позволи, като изпълнителна агенция, да поемем и още една функция – по отношение на Плана за възстановяване и индикаторите, които измерват това изпълнение. Много е важно и да се планират стратегически процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Трябваше да се научим, че проектите е необходимо да се планират във

времето и да се застъпват – например с учебната година.

Всичко това са уроци, които с времето научихме, и вече се справяме с финалните процедури по ОПНОИР и планираме първите процедури по Програмата „Образование“.

Няма как всички процедури по новата програма да бъдат отворени едновременно. Те трябва да се планират и спрямо капацитета на бенефициентите и системата, като цяло.

Така стигнахме до днешния ден – какви са параметрите на Програмата „Образование“?

За разлика от ОПНОИР, Програма „Образование“ е еднофондова, финансира се единствено от Европейския социален фонд.

Мерките за наука ще бъдат изпълнявани по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Но за нас, Управляващ орган на ОПНОИР, остава важният ангажимент и в новия програмен период да подкрепим центровете за компетентност и за върхови постижения, да гарантираме тяхната устойчивост и да помогнем за главния им преход към новото финансиране по новата програма.

За тази цел сформирахме вътрешна работна група за оценка на изпълнението на проектите по приоритетна ос 1 на ОПНОИР. Тя разработи проект за насоки за подготовка на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове на центровете за компетентност и за върхови постижения с хоризонт до 2030 г. Това ще ни помогне да кандидатстваме по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Мерките за наука ще бъдат изпълнявани по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Но за нас, Управляващ орган на ОПНОИР, остава важният ангажимент и в новия програмен период да подкрепим центровете за компетентност и за върхови постижения, да гарантираме тяхната устойчивост и да помогнем за главния им преход към новото финансиране по новата програма.

За тази цел сформирахме вътрешна работна група за оценка на изпълнението на проектите по приоритетна ос 1 на ОПНОИР. Тя разработи проект за насоки за подготовка на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове на центровете за компетентност и за върхови постижения с хоризонт до 2030 г. Това ще ни помогне да кандидатстваме по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Категорично, продължаваме да ги подкрепяме. На 16 декември предстои среща между Управляващия орган и бенефициентите, за да обсъдим съвместно насоките.

Програма „Образование“ става еднофондова, с финансиране по линия на ЕСФ+. Има ли някакво значение това за изпълнението ѝ?

Това по-скоро ще облекчи изпълнението. Два фонда, различни правила, това безспорно затруднява работата. Сега програмата е само за образование, а европейските средства идват от един фонд. Затова и науката бе отделена в друга програма, с отделен финансиране.

Разделението ще ни позволи, като изпълнителна агенция, да поемем и още една функция – по отношение на Плана за възстановяване и индикаторите, които измерват това изпълнение. Много е важно и да се планират стратегически процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Трябваше да се научим, че проектите е необходимо да се планират във

времето и да се застъпват – например с учебната година.

Всичко това са уроци, които с времето научихме, и вече се справяме с финалните процедури по ОПНОИР и планираме първите процедури по Програмата „Образование“.

Няма как всички процедури по новата програма да бъдат отворени едновременно. Те трябва да се планират и спрямо капацитета на бенефициентите и системата, като цяло.

Така стигнахме до днешния ден – какви са параметрите на Програмата „Образование“?

За разлика от ОПНОИР, Програма „Образование“ е еднофондова, финансира се единствено от Европейския социален фонд.

Мерките за наука ще бъдат изпълнявани по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Но за нас, Управляващ орган на ОПНОИР, остава важният ангажимент и в новия програмен период да подкрепим центровете за компетентност и за върхови постижения, да гарантираме тяхната устойчивост и да помогнем за главния им преход към новото финансиране по новата програма.

За тази цел сформирахме вътрешна работна група за оценка на изпълнението на проектите по приоритетна ос 1 на ОПНОИР. Тя разработи проект за насоки за подготовка на програми за развитие и устойчивост с бизнес планове на центровете за компетентност и за върхови постижения с хоризонт до 2030 г. Това ще ни помогне да кандидатстваме по новата Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация.

Категорично, продължаваме да ги подкрепяме. На 16 декември предстои среща между Управляващия орган и бенефициентите, за да обсъдим съвместно насоките.

Програма „Образование“ става еднофондова, с финансиране по линия на ЕСФ+. Има ли някакво значение това за изпълнението ѝ?

Това по-скоро ще облекчи изпълнението. Два фонда, различни правила, това безспорно затруднява работата. Сега програмата е само за образование, а европейските средства идват от един фонд. Затова и науката бе отделена в друга програма, с отделен финансиране.

Иван Попов започва работа в държавната администрация през 2004 г. Дълги години е в Управляващия орган на Оперативна програма „Регионално развитие“, впоследствие „Региони в растеж“. От 2018 г. е в Управляващия орган на Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ отначало като директор дирекция „Програмиране, наблюдение и оценка“. Впоследствие е заместник-изпълнителен директор, а от април 2021 г. и изпълнителен директор на ИА „Програма за образование“. Възпитаник е на Втора английска езикова гимназия – София. Има бакалавърска степен по „Международни отношения“ в УНСС и магистърска по „Европейска икономическа интеграция“ в БУУ.

агенция за поеме тази функция, тъй като капацитетът е при нас и това се признава от всички.

Но да се върна на Програмата „Образование“. Общото финансиране от ЕСФ+ и съфинансирането от държавния бюджет е в размер на близо 1 млрд. и 900 млн. лв. Програмата следва етапите и степените на образование – от детската градина до докторската степен, за да може да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

В момента Програмата е подадена в Европейската комисия за последен, неформален кръг от консултации. Очакваме като обратна връзка, че това е зрял документ, напълно готов за финализиране, което, надявам се, ще се случи в началото на новата година.

Започнали сме и подготовка на новите процедури и сме в очакване на Народно събрание да зарада да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

Планираме още преди одобрението да сме готови и с критериите за избор на операции, дори да стартираме някои обществени обсъждания, за да имаме проектна готовност.

– Кои са приоритетите?

– Три са основните приоритети, като средствата са повече от тези за ОПНОИР.

Първият приоритет е приобщавашо образование и образователна интеграция с фокус уязвими групи, които не само. Покриват се всички деца и ученици. Идеята е да не се сегририра допълнително уязвимите групи, а да участват в допълнителни занимания заедно с всички останали деца. Общо 561 млн. лв. е съфинансирането по този приоритет. Ще подкрепим

разширяване на Механизма за обхват, като разширим екипите, обучим ги. Разширим работата с родителите. Очакваме като обратна връзка, че това е зрял документ, напълно готов за финализиране, което, надявам се, ще се случи в началото на новата година.

Започнали сме и подготовка на новите процедури и сме в очакване на Народно събрание да зарада да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

Планираме още преди одобрението да сме готови и с критериите за избор на операции, дори да стартираме някои обществени обсъждания, за да имаме проектна готовност.

– Кои са приоритетите?

– Три са основните приоритети, като средствата са повече от тези за ОПНОИР.

Първият приоритет е приобщавашо образование и образователна интеграция с фокус уязвими групи, които не само. Покриват се всички деца и ученици. Идеята е да не се сегририра допълнително уязвимите групи, а да участват в допълнителни занимания заедно с всички останали деца. Общо 561 млн. лв. е съфинансирането по този приоритет. Ще подкрепим

разширяване на Механизма за обхват, като разширим екипите, обучим ги. Разширим работата с родителите. Очакваме като обратна връзка, че това е зрял документ, напълно готов за финализиране, което, надявам се, ще се случи в началото на новата година.

Започнали сме и подготовка на новите процедури и сме в очакване на Народно събрание да зарада да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

Планираме още преди одобрението да сме готови и с критериите за избор на операции, дори да стартираме някои обществени обсъждания, за да имаме проектна готовност.

– Кои са приоритетите?

– Три са основните приоритети, като средствата са повече от тези за ОПНОИР.

Първият приоритет е приобщавашо образование и образователна интеграция с фокус уязвими групи, които не само. Покриват се всички деца и ученици. Идеята е да не се сегририра допълнително уязвимите групи, а да участват в допълнителни занимания заедно с всички останали деца. Общо 561 млн. лв. е съфинансирането по този приоритет. Ще подкрепим

разширяване на Механизма за обхват, като разширим екипите, обучим ги. Разширим работата с родителите. Очакваме като обратна връзка, че това е зрял документ, напълно готов за финализиране, което, надявам се, ще се случи в началото на новата година.

Започнали сме и подготовка на новите процедури и сме в очакване на Народно събрание да зарада да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

Планираме още преди одобрението да сме готови и с критериите за избор на операции, дори да стартираме някои обществени обсъждания, за да имаме проектна готовност.

– Кои са приоритетите?

– Три са основните приоритети, като средствата са повече от тези за ОПНОИР.

Първият приоритет е приобщавашо образование и образователна интеграция с фокус уязвими групи, които не само. Покриват се всички деца и ученици. Идеята е да не се сегририра допълнително уязвимите групи, а да участват в допълнителни занимания заедно с всички останали деца. Общо 561 млн. лв. е съфинансирането по този приоритет. Ще подкрепим

разширяване на Механизма за обхват, като разширим екипите, обучим ги. Разширим работата с родителите. Очакваме като обратна връзка, че това е зрял документ, напълно готов за финализиране, което, надявам се, ще се случи в началото на новата година.

Започнали сме и подготовка на новите процедури и сме в очакване на Народно събрание да зарада да се проследяват образователните резултати и как се движат по етапи и степени на образование.

Разработването на Програмата започна още през 2019 г. в рамките на тематична работна група, в която са включени близо 80 представители както на институционалните, така и на социалните партньори, а на неправителствения сектор. Работната група доста активно работи. Политикоправните дирекции в МОН също активно се включиха в подготовката на Програмата. И в момента тя е един много зрял и качествен документ. Твърдя то, защото получихме и обратна връзка от бенефициентите. През юли проведохме онлайн обществено обсъждане с активно участие на институции, на различни заинтересовани страни, на граждани. Мненията са положителни.

Планираме още преди одобрението да сме готови и с критериите за избор на операции, дори да стартираме някои обществени обсъждания, за да имаме проектна готовност.

През новия период планираме да използваме и нов инструмент, т.нар. интегрирани териториални инвестиции. Става дума за интеграция на териториално ниво, с много по-големи възможности за партньорство на местната власт с образователни институции и бюрата по труда. Проектите са насочени към достъп до пазара на труда.

Завършваме този приоритет с една много особена, специфична цел – образователната интеграция предимно на маргинализирани групи, и най-вече ром. Подходът ще бъде от долу нагоре, т.е. използване на интегрирани териториални инвестиции и конкурентни процедури на национално ниво, за да стимулираме активността на заинтересованите страни, които работят по проблема на терен. Най-работещият инструмент в случая са образователните медиатори, затова те задължително пристъпват в новата програма.

Програма „Образование“ не е насочена единствено към уязвимите групи. Вторият и приоритет е „Модернизация и качество на образованието“ с общо финансиране 472 млн. лв. Целта е качество на образованието на едно по-високо ниво. Тук е включена съществена група дейности, насочени към утвърждаване на компетентностния модел в преподаването и в оценяването. Предвиждаме методически планове за въвеждане и утвърждаване на компетентностния модел. Към всяка дейност има компонент, насочен към квалификацията на педагогическите специалисти.

Към този приоритет са и продължаващите усилия за дигитализация на образованието. Планираме да надградим проекта за равен достъп до образование в условията на кризи, обезпечавайки преминаването към дистанционен режим на обучение.

Основна цел на проекта е да не се допусне прекъсване на образователния процес и на приобщавашо образование в условията на кризи. Да се осигурят условия за ефективност на образованието. Да се противодейства на риска от отпадане в ситуация на обучение от разстояние. Има се предвид не само COVID кризата, а и други кризи и затова трябва да се даде възможност и за хибридно обучение.

Предвидени са и някои иновативни, конкурентни процедури. Такава е тази за насърчване подкрепата на талантлив ученици, които обаче не се изявяват. Процедурата е насочена към училища в отдалечени райони и особено квартали. Средни изключенията децата там не участват в олимпиади и национални състезания, а имат знанията и възможности, и си струва да бъдат подкрепени, за да се подготвят и включат. Предвидена е и конкурентна процедура, насочена към иновативни училища и детски градини.

Третият приоритет е на обща стойност 761 млн. лв. и е насочен към връзката на образованието с пазара на труда. Именно тук е мястото на професионалното и на висшето образование. Главната им роля е именно подготовката на кадри за пазара на труда.

По отношение на професионалното образование ще се подкрепят актуализацията на учебните планове и програми съобразно новите професии. Предстои да се създадат на базата на съществуващи професионални гимназии

24 центъра за високи постижения в професионалното образование и обучение.

Идеята е съвместно с МОН да разширим функциите на тези училища. Те да могат в партньорство с бизнеса и науката да разработват нов тип учебни програми. Да създават мрежи с партньори от ЕС. Да се превърнат в центрове за подготовка на обучители на учителите от професионалните гимназии.

Като строителство и оборудване, тези центрове ще бъдат подкрепени от Плана за възстановяване и устойчивост – пример за синергия между програма и план.

В областта на висшето образование ще продължим с модернизацията на висшите училища, с тяхната специализация, сътрудничество и споделяне на ресурси. Това е свързано и с последните промени в ЗВО. Финансираните към момента по ОПНОИР проекти са впечатляващи и ще продължим да финансираме такъв тип дейности. Продължаваме с дигитализацията на висшето образование и създаването на дистанционни курсове.

Предвиждаме и по-разширен достъп до висше образование като се включат не само уязвими групи, но и друг тип групи,